

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2008. március 4.)****a Cseh Köztársaság 2007–2010-es időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról**

(2008/C 74/06)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) A Tanács 2008. március 4-én megvizsgálta a Cseh Köztársaság 2007–2010-es időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját.
- (2) A Cseh Köztársaságban erőteljes növekedés tapasztalható, amely középtávon várhatóan mérséklődik. A munkanélküliség legújabb erőteljes visszaesése főként ciklikus tényezőkkel magyarázható. Úgy tűnik, a munkaerőpiacra változatlanul jellemző a strukturális merevség, amelyet a betöltetlen munkahelyek nagy aránya, a képzettségek meg nem felelése, valamint a munkanélküliség regionális különbségei jeleznek, amelyeket a foglalkoztatáspolitikának a jövőben kezelnie kell.

A 2007-ben elfogadott stabilizációs program jó irányba tett lépésnek tűnik, miközben a költségvetési konszolidáció folytatásához további intézkedésekre van szükség. Nevezetesen az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának továbbra is vannak kockázatai, tekintettel a népesség előregedésére, valamint a nyugdíj- és egészségügyi rendszer jelenlegi helyzetére. Egy jól kialakított nyugdíjreformnak kedvező hatása lehet a potenciális növekedésre is. A Cseh Köztársaság jó eredményeinek figyelembevételével az inflációs nyomás a közvetett adózás növekedése és a nemzetközi nyersanyagárak emelkedése miatt erősödik.

- (3) A konvergenciaprogram becslése szerint a GDP növekedése 2007-ben körülbelül 6 %, és a fennmaradó programidőszakban körülbelül 5 %-ra mérséklődik. A jelenleg rendelkezésre álló információk ⁽²⁾ fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv megalapozott növekedési feltételezéseken alapul. A Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzése szerint a magánfogyasztás növekedése erőteljes marad a magán-szektor béreinek jelentős emelkedése és a növekvő foglalkoztatás mellett, miközben a kormány tervezett költségvetési konszolidációjához kapcsolódóan a 2007-es magas szintről mérséklődik. A konvergenciaprogram és a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzése egyaránt az infláció meredek emelkedését vetíti előre 2008-ra, a közvetett adózásban és a nyersanyagárak terén jelentkező növekedés miatt, ami hatást gyakorolhat a nominális konvergenciára.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Az értékelés mindenekelőtt a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzését és a Bizottságnak a nemzeti reformprogram 2007. júliusi végrehajtási jelentéséről szóló értékelését veszi figyelembe.

- (4) 2007-re a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzése és a konvergenciaprogram a GDP 3,4 %-ára becsli az államháztartási hiányt, amely az előző változatban foglalt célnál 0,6 százalékponttal alacsonyabb. A költségvetés végrehajtásával kapcsolatos legfrissebb információk azonban azt jelzik, hogy a 2007-es eredmény a jelenlegi programban előrejelzettnél lényegesen jobb lehet: a legfrissebb információk szerint az államháztartási hiány 2007-ben a GDP 2 %-a körül alakulhat. Az előrejelzett alacsonyabb költségvetési teljesítmény főként az előző konvergenciaprogramban tervezettnél magasabb 2006-os bevétel/GDP-arányból adódó kiindulási helyzetnek, néhány kiadás 2007-es visszafogásának, valamint a tervezettnél nagyobb nominális GDP-növekedésnek köszönhető dinamikus bevétel-növekedés eredménye. A 2006-os költségvetési eredményhez képest alacsonyabb 2007-es hiány összhangban van a konvergenciaprogram előző változatáról szóló, 2007. július 10-i tanácsi véleménynek ⁽¹⁾ azzal a felkérésével, hogy 2007-ben mérsékeljék a költségvetés romlását.
- (5) A program költségvetési stratégiájának fő célja a túlzott hiány megszüntetése 2008-ban, majd ezután a konszolidáció folytatása a középtávú költségvetési célkitűzés eléréséhez, amely a GDP 1 %-ának megfelelő strukturális hiányt jelent 2012-ben. Az államháztartási hiány az előrejelzések szerint a 2007-es 3,4 %-ról 2008-ban a GDP 2,9 %-ára, 2009-ben 2,6 %-ára és 2010-ben 2,3 %-ára csökken. Az elsődleges hiány hasonló pályán mozog, a 2007-es 2,3 %-ról 2010-re a GDP 1,1 %-ára szűkül. A konszolidáció főként a kiadásokon alapul. Különösen a bevétel GDP-hez viszonyított arányának várt visszaesését (amely részben az átalányadó 2008-as bevezetésének tulajdonítható) több mint ellensúlyozza a kiadás/GDP-arány csökkenése. Utóbbi viszonylag széles alapokon nyugszik, de a szociális és jóléti juttatásokat érinti a legjelentősebben, az állami beruházások jelentik az egyetlen olyan kiadási kategóriát, amely a tervek szerint növekvő hányadot jelent a GDP-ben. A vártnál jobb 2006-os teljesítményre alapozva az államháztartás céljai az előző konvergenciaprogramban meghatározotthoz képest javultak. A legújabb becslések szerint 2007-ben a hiány alacsonyabb, és azt jelenti, hogy ezek a célok kényelmesen elérhetők.
- (6) A 2008-as eredmény a vártnál jobb lehet, és a kockázatok, tekintettel a 2009-től várható költségvetési eredményekre, semlegesek. Egyrészt a Cseh Köztársaság korábban is a tervezettnél alacsonyabb hiányt ért el, és a 2007-re vonatkozó legutóbbi becslés a programban tervezettnél lényegesen jobb, ami 2008-tól kedvező kiindulási helyzetet jelenthet. Miközben az előrejelzést megnehezíti, hogy jelentős változások történnek az adózás terén, a program adókra vonatkozó becslései óvatosnak tűnnek. Másrészt a megcélzott konszolidáció a kiadások jelentős mértékű visszafogását teszi szükségessé, az állami szektor béreinek fékezésével és a közszférában foglalkoztatottak számának csökkentésével, miközben az előző években túllépték a kiadási korlátokat. 2008 után további konszolidációs intézkedések meghirdetésére lesz szükség.
- (7) E kockázatértékelés alapján, nevezetesen a vártnál jobb 2007-es teljesítmény fényében úgy tűnik, a programban szereplő költségvetési irányvonal összhangban van a Tanácsnak a túlzott hiány 2008-ig történő megszüntetésére vonatkozó felkérésével. Ennek feltétele a kiadások fékezésének folytatása és a stabilizációs programban levő adóreformok költségvetési hatásának szoros nyomon követése. A programidőszak alatt azonban nem érik el a normál makrogazdasági ingadozások esetén a GDP 3 %-ában rögzített hiányküszöb átlépésével szembeni megfelelő mértékű biztonsági tartalékot. A túlzott hiány korrekcióját követő években erősíteni kell a programban szereplő, a program középtávú célkitűzése irányába mutató kiigazítás ütemét, és intézkedésekkel kell alátámasztani, hogy összhangban legyen a Stabilitási és Növekedési Paktummal. Különösen, mivel a Cseh Köztársaság az erőteljes növekedés időszakában van, a program 2010-es célkitűzéséből következik, hogy 2011–2012-ben jelentős mértékű kiigazítást kell tenni ahhoz, hogy 2012-ig elérjék a középtávú költségvetési célkitűzést.
- (8) Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve a Cseh Köztársaság összességében magas kockázattal szembesül. A programban levő kiindulási költségvetési pozíció nem elég magas ahhoz, hogy hosszú távon stabilizálja az adóssághányadot. Az előregedés hosszú távú költségvetési hatása a Cseh Köztársaságban jóval az EU átlaga felett van, főként a GDP-arányos nyugdíjkiadások lényeges növekedése és az egészségügyi kiadások jelentős emelkedése miatt. Az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentését a nyugdíjkiadások jelentős növekedését megfékező, főként a nyugdíjak és az egészségügy terén hozott strukturális reformintézkedések végrehajtásával lehet elérni. Miközben megtörténtek a kezdeti lépések az egészségügyi rendszer megreformálására, hiányzik a nyugdíjrendszer reformjának végleges ütemterv szerinti végrehajtása.

(1) HLC 204., 2007.9.1., 1. o.

- (9) A konvergenciaprogram bizonyos mértékig összhangban van a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentésével. A nemzeti reformprogram számos intézkedést tartalmaz az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítására, az oktatás és kutatás nagyságrendjének és minőségének növelésére, és a munkavállalás motivációjának erősítésére. Miközben a konvergenciaprogram nem ad rendszerezett tájékoztatást a nemzeti reformprogramban tervezett fő reformokkal járó közvetlen költségvetési költségekről, a program költségvetési előrejelzései láthatóan figyelembe veszik a nemzeti reformprogram végrehajtási jelentésében körvonalazott reformok hatását az államháztartásra.
- (10) A programban ismertetett költségvetési stratégia részben megfelel az integrált iránymutatásokban foglalt országspecifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak a költségvetési politikák vonatkozásában a lisszaboni stratégiával összefüggésben, tekintve a nyugdíj- és egészségügyi reformok terén tett korlátozott fellépést.
- (11) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program minden előírt adatot, és a nem kötelező adatok (!) legtöbbjét is tartalmazza.

Általános következtetésként megállapítható, hogy a program biztosítja a túlzott hiány megszüntetését 2008-ban, feltételezve a kiadások fékezését folytatását és a stabilizációs csomagban levő adóintézkedések költségvetési hatásának szoros nyomon követését. A kedvező makrogazdasági kilátások és a programban tervezettnél valószínűleg jobb 2007-es költségvetési teljesítmény következtében komoly esély lehet arra, hogy a 2008-as hiány nagyobb tartalékkal kerül a GDP 3 %-át jelentő referenciaérték alá, majd a célzottnál erőteljesebb költségvetési konszolidációt sikerül elérni. A fő kockázatokat az jelenti, hogy az állami szektorbeli foglalkoztatás csökkentésére támaszkodnak, és a további konszolidációs intézkedéseket 2008 után hirdetik meg. Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve a Cseh Köztársaság továbbra is magas kockázattal szembesül, miközben megtették az első lépéseket az egészségügy reformjához.

A fenti értékelés és a 2007. október 10-i, a 104. cikk (7) bekezdésének megfelelően adott ajánlás alapján, valamint a fenntartható konvergencia elérésének szükségességét tekintve a Cseh Köztársaságot felkéri arra, hogy:

- i. használja ki a 2007-es költségvetési eredmény feltehetően a vártnál jobb alakulását ahhoz, hogy a kiadások fékezését folytatásával a 2008-as hiány nagyobb tartalékkal kerüljön a GDP 3 %-ában rögzített referenciaérték alá;
- ii. a kiigazítás ütemének további erősítésével aknázza ki az erőteljes gazdasági növekedést, hogy amint lehetséges, biztonsági tartalékokat alakítson ki a referenciaérték túllépésével szemben, és gyorsítsa fel a középtávú költségvetési célkitűzés elérését;
- iii. tekintettel a nyugdíjkiadások előre jelzett növekedésére a szükséges nyugdíj- és egészségügyi reformok révén javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2006	2007	2008	2009	2010
Reál-GDP (%-os változás)	KP 2007. november	6,4	5,9	5,0	5,1	5,3
	BIZ 2007. november	6,4	5,8	5,0	4,9	n.a.
	KP 2007. március	6,0	4,9	4,8	4,8	n.a.
HICP-infláció (%)	KP 2007. november	2,1	2,4	3,9	2,3	2,1
	BIZ 2007. november	2,1	3,0	3,8	3,2	n.a.
	KP 2007. március	2,4	2,6	2,5	2,5	n.a.

(!) Nincsenek adatok a 2010-re vonatkozó COFOG-ra.

		2006	2007	2008	2009	2010
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	KP 2007. november	0,9	1,8	1,4	0,7	0,5
	BIZ 2007. november ⁽²⁾	1,1	2,1	2,1	1,4	n.a.
	KP 2007. március	0,9	1,1	1,0	1,0	n.a.
Net lending/borrowing A külfölddel szembeni nettó hitelnyújtás/hitelfel- vétel (a GDP %-ában)	KP 2007. november	- 2,7	- 2,4	- 1,6	- 0,4	1,5
	BIZ 2007. november	- 2,7	- 2,5	- 2,1	- 1,9	n.a.
	KP 2007. március	- 2,8	- 1,4	0,2	1,1	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. november	- 2,9	- 3,4	- 2,9	- 2,6	- 2,3
	BIZ 2007. november	- 2,9	- 3,4	- 2,8	- 2,7	n.a.
	KP 2007. március	- 3,5	- 4,0	- 3,5	- 3,2	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. november	- 1,8	- 2,3	- 1,7	- 1,3	- 1,1
	BIZ 2007. november	- 1,8	- 2,3	- 1,8	- 1,7	n.a.
	KP 2007. március	- 2,4	- 2,6	- 2,0	- 1,6	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	KP 2007. november	- 3,3	- 4,1	- 3,4	- 2,8	- 2,5
	BIZ 2007. november	- 3,3	- 4,1	- 3,6	- 3,2	n.a.
	KP 2007. március	- 3,9	- 4,4	- 3,9	- 3,5	n.a.
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	KP 2007. november	- 3,1	- 4,1	- 3,4	- 2,8	- 2,5
	BIZ 2007. november	- 3,3	- 4,1	- 3,6	- 3,2	n.a.
	KP 2007. március	- 3,9	- 4,4	- 3,9	- 3,5	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2007. november	30,1	30,4	30,3	30,2	30,0
	BIZ 2007. november	30,1	30,2	30,3	30,5	n.a.
	KP 2007. március	30,6	30,5	31,3	32,2	n.a.

Megjegyzések:

(1) Kibocsátási rések és ciklikus hatásoktól megtisztított egyenlegek a programok szerint, ahogy a Bizottság szolgálatai a programokban szereplő információk alapján újraszámították.

(2) A 2006–2009 közötti időszakra vonatkozóan 4,5 %-os, 4,7 %-os, 5,0 %-os és 5,6 %-os becsült potenciális növekedés alapján.

(3) Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg, az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül. Az egyszeri és más átmeneti intézkedések a 2007. novemberi konvergenciaprogramban 2006-ban a GDP -0,2 %-át teszik ki; hiánynövelők. A Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzésében nem szerepelnek egyszeri intézkedések.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.